

**ВАСЮК Валентина Леонідівна
ГЛАЩУК Тетяна Олександрівна**

МЕТОДИКА КЛІНІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ПАЦІЄНТА В КЛІНІЦІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ

ВАСЮК Валентина Леонідівна
ІЛАЩУК Тетяна Олександрівна

**МЕТОДИКА КЛІНІЧНОГО
ОБСТЕЖЕННЯ ПАЦІЄНТА В КЛІНІЦІ
ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ**

Чернівці
“Місто”
2020

В 19 **В.Л. Васюк, Т.О. Ілашук**
Методика клінічного обстеження пацієнта в клініці внутрішніх хвороб :
навч. посібник : — вид. 3-тє, доп. / В.Л. Васюк, Т.О. Ілашук. — Чернівці :
“Місто”, 2020. — 192 с. Іл.

Навчальний посібник пропонується для студентів старших курсів, лікарів-інтернів медичних ВУЗів, які вивчають пропедевтику внутрішньої медицини, терапію та лікарям початківцям. Він присвячений одному із складних розділів — методиці клінічного обстеження пацієнтів в клініці внутрішніх хвороб (детальна схема історії хвороби), проілюстрована великою кількістю наочного матеріалу (переважно авторського) із клінічної практики, тестовими завданнями для самоконтролю якості засвоєння матеріалу та відповідями на них. При викладанні даного матеріалу автори користувались спадком та здобутками Київської та Московської терапевтичних шкіл (В.П. Образцова, Н.Д. Стражеска, А.А. Остроумова, М.П. Кончаловського, М.М. Губергіца, В.З. Нетяженка, О.М. Амосової, Г.В. Дзяка, Є.М. Нейка та ін.).

Цінним доповненням до основного матеріалу є розділ основних біохімічних констант здорової людини (кров, шлунковий сік, дуоденальний вміст), основних параметрів важливих інструментальних методів діагностики (ЕКГ, ЕхоКГ, ФКГ, спірографія, інтрагастральна мікрозондові рН-метрія), деякі особливості підготовки хворих до найбільш розповсюджених видів обстеження пацієнтів (ірігоскопії, -графії, фіброзофагогастродуоденоскопії, фіброколоноскопії, ультасонодіагностики органів черевної порожнини). Покази та проти покази до проведення даних методів обстеження.

Окремо, хотілося б відзначити розділ, присвячений алгоритмам виконання терапевтичних практичних навичок, які перевіряються у студентів, під час проведення практично орієнтованого іспиту OSCE-1.

В кожному із розділів наведені можливі неточності та найбільш часті помилки при дослідженні вказаними методами.

Рецензенти:

Вірстюк Н.Г. — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини Івано-Франківського національного медичного університету МОЗ України

Колесник Т.В. — доктор медичних наук, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України».

*Рекомендовано Центральною методичною комісією
ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»
(протокол №7 від 4.06.2020)*

*Дане видавництво оберігається Законом України «Про авторські
та суміжні права». Ніяка частина даного видавництва не може бути
скопійована, репродукована, перевидана, перероблена або розмножена
якимось іншим способом, без письмової згоди авторів.*

Міністерство охорони здоров'я України
Вищий державний навчальний заклад України
“Буковинський державний медичний університет”

Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

Завідувач кафедри _____

Викладач _____

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

(прізвище, ім'я, по батькові пацієнта)

Куратор:

Курс, № групи _____

(прізвище, ім'я, по батькові, куратора)

Час огляду:

з _____ 20__р.
по _____ 20__р.

Оцінка _____

13. Ситуаційні тестові задачі з пропедевтики внутрішньої медицини: збірник ситуаційних завдань з еталонами відповідей для студентів 3 курсу, що навчаються за спеціальністю – лікувальна справа / ск. Т.О. Ілашук, В.Л. Васюк. – Чернівці: тип. Місто, 2012. – 132 с.

14. Сплавський О.І., Малкович Н.М., Васюк В.Л., Лукашевич І.В., Шубравський А.О., Сенюк Б.П., Глубоченко О.В., Андрієць О.А. Клінічні лабораторні дослідження. – Чернівці, видавництво БДМУ, 2005. – 348 с.

15. Серия «Цветные медицинские атласы» №1. Майкл Затурофф. Симптомы внутренних болезней // Пер. с англ. – М., Mosby-Wolfe Практика (совместное издание), 1997. – 439 с., ил.

16. Сучасні інструментальні методи обстеження в клініці внутрішніх хвороб / Волошин О.І., Ілашук Т.О., Плеш І.А., Сенюк Б.П., Чернявська Н.Б., Малкович Н.М. – Чернівці: Медуніверситет, 2013. – 188 с.

17. Харченко Н.В. Гастроентерологія / Харченко Н.В., Бабак О.Я. – К.: 2007. – 720 с.

18. д.м.н. Т.А. Хомазюк, доц. В.М. Березовський, к.м.н. І.М. Кардашевська, к.м.н. Ю.П. Артамонов та інші. Пропедевтичні основи дослідження хворого та схема хворої історії хвороби: навчальний посібник. – Дніпропетровськ, МОЗ України, ДДМА, 1998. – 61 с.

19. Н.І. Швець, А.В. Підаєв, Т.М. Бенца, В.І. Миронець, О.О.Федорова, Т.О.Маланчук/Еталони практичних навиків з терапії. Науково-методичний посібник. – Київ. Главмеддрук. – 2005. – 540 с.

20. Mosby's Guide to Physikal Examination /Henry M. Seidel. [etal]; second edition. Copyright, 1991 by Mosby-Year Book, Inc. – 791 p.

21. Paradiso C. Pathophysiology. – Lappincott Co., Phyladelphia, 1995. – 461 p.

I. Паспортна частина	4
II. Опитування хворого (Interrogatio aegroti)	6
1. Скарги (Molestiae aegroti)	6
2. Історія основного захворювання (Anamnesis morbi)	6
3. Опитування по системах органів (Anamnesis communis)	7
Загальний стан	7
Органи дихання	8
Серцево-судинна системи	9
Система органів травлення	11
Сечостатева система	13
Опорно-руховий апарат	14
Нервова система	15
Органи чуттів	16
4. Анамнез життя (Anamnesis vitae)	16
<i>Контрольні питання до розділу «Опитування хворого»</i>	<i>19</i>
III. Об'єктивне обстеження хворого (Status praesens objectivus)	21
Загальний огляд хворого (inspectio)	21
Шкірні покрови, придатки шкіри	
та видимі слизові оболонки	23
Підшкірна клітковина	24
Периферичні лімфатичні вузли	25
Голова	26
Шия та щитоподібна залоза	27
Молочні залози	28
<i>Контрольні питання до розділу «Загальний огляд хворого»</i>	<i>29</i>
Органи дихання	32

Статичний огляд	32
Динамічний огляд грудної клітки	32
Пальпації грудної клітини	33
Перкусія легень	37
Порівняльна перкусія	37
Топографічна перкусія	39
Аускультация легень	43
<i>Контрольні питання до розділу «Органи дихання»</i>	45
Серцево судинна системи	48
Дослідження артерій та вен	48
Огляд ділянки серця	50
Перкусія серця	51
Межі серцевої тупості	51
Аускультация серця	55
<i>Контрольні питання до розділу «Серцево-судинна системи»</i>	58
Система органів травлення	60
Огляд живота	61
Пальпація живота	62
Поверхнева орієнтовна пальпація	62
Методична, глибока, ковзна, топографічна пальпація живота за Образцовим-Стражеско:	63
Перкусія живота	75
Перкуторні розміри печінки за М.Г. Курловим:	79
Аускультация живота	81
Обстеження живота у вертикальному положенні	82
Дослідження ділянки анального отвору та прямої кишки	82
<i>Контрольні питання до розділу «Система органів травлення»</i>	83
Сечовидільна системи	85

<i>Контрольні питання до розділу «Сечовидільна системи»</i>	86
Опорно-руховий апарат	87
<i>Контрольні питання до розділу «Опорно-руховий апарат»</i>	88
IV. Додаткові методи дослідження	89
V. Обґрунтування клінічного діагнозу	89
VI. План лікування	90
VII. Профілактика	90
VIII. Щоденник	90
IX. Епікріз	92
X. Орієнтовна схема оформлення епікризу	92
XI. Список літератури	93
Додаток 1	94
Додаток 2	96
Додаток 3	102
Додаток 4	106
Додаток 5	107
Додаток 6	111
Додаток 7	112
Додаток 8	113
Додаток 9	116
Додаток 10	118
Додаток 11	119
Додаток 12	120
Додаток 13	124
Додаток 14	126
Додаток 15	148
Правильні відповіді на запитання в розділах посилання	149
Література	152

Наукове видання

**ВАСЮК Валентина Леонідівна,
ІЛАЩУК Тетяна Олександрівна**

**МЕТОДИКА КЛІНІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ПАЦІЄНТА
В КЛІНІЦІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ**

Навчальний посібник

Відповідальний за випуск
Технічний редактор
Верстка

В. М. Кіндій
В.Й. Петрушко
М.В. Кіндій

Підписано до друку 16.06.2020 року.
Формат 60x84/₁₆. Гарнітура Newton.
Друк офсетний. Папір крейдяний.
Умовн. друк. арк. 11,16. Обл.-вид. арк. 6,70.
Тираж 300 прим.

Видавець та виготівник ВІЦ «Місто»
Україна, 58005 м. Чернівці, вул. Головна, 173А;
тел. (0372) 58 53 11, 58 53 12

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
видавців, виготовлювачів та розповсюджувачів
книжкової продукції
серія ДК № 617 від 2.10.2001 року